

Osmanlı bankasının imtiyaz müddetinin temdidi hakkındaki kanuna ek kanun

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 22/III/1938 - Sayı : 3862*)

No.
3341

Kabul tarihi
21 - III - 1938

BİRİNCİ MADDE — 10 - VI - 1933 tarih ve 2292 sayılı kanunla tasdik olunan Osmanlı bankasının imtiyaz müddetinin temdidine dair 5 haziran 1933 tarihli mukavelenamenin üçüncü maddesinin ikinci fıkrası ile aynı tarihli ve İngiliz lirası olarak açılacak muvakkat krediye taallük eden müzeyyel mukavelenamenin ikinci maddesini tadilen tesbit olunan esaslara müteallik olmak üzere Hazine ile Osmanlı bankası arasında teati olunan mektublar tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye vekili memurdur.

21 mart 1938

OSMANLI BANKASININ 24 ŞUBAT 1938 TARİHLİ VE 331 NUMARALI MEKTUBU SURETİ

Vekâletinizle vukubulan son temaslarmdan birinde, sayın Maliye vekili Osmanlı bankasının - Hazineye 5 haziran 1933 tarihli mukavele ile müzeyyel mukavele mucibince açmış olduğu nizamî kredi ile muvakkat krediye zamimeten - Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti emrine muvakkaten eenebi dövizini natık diğer mebalîğ vazedib edemeyeceğini bildirmemi talep buyurduğundan keyfiyeti komitemize bildirmiştım. Bu suretle izhar buyurulan arzuya tevfikân komite müzeyyel mukavelenin mevzuunu teşkil eden türk lirası karşılıklı muvakkat İngiliz lirası kredisinin işleme şeraitini tadile muvafakat etmiştir. .

Bu şeraitte icrası derpiş edilen tadilât mephus muvakkat kredinin bankaya iadeten tesviyesi zımında Hazinece ilk taksit olarak 31 mayıs 1937 tarihinde yapılan tediyat ile vâdesi 31 mayıs 1938 de hulûl edecek ikinci taksit için hesabda teşkil edilen karşılığın takribî yekûnu olan 500 000 İngiliz lirasının derhal Hazine emrine konulmasını istihdaf etmektedir.

Aynı tadilâta göre Hazine, 1 haziran 1938 tarihinden itibaren üç müteakib malî sene zarfında, Osmanlı bankasına her sene 250 000 İngiliz liralık bir taksit tediyesi hususunda halen uhdesine terettüb eden mecburiyetten de vareste kalacak, bu tediyata aid taahhüdün icra edileceği zaman dört sene tahir edilmiş olacak, bu dört senelik müddet zarfında Hükûmet nizamî kredi haricindeki 1 250 000 İngiliz liralık kredinin tamamını kullanacak ve bu son kredinin iadeten tesviyesi 31 mayıs 1942 den başlayarak 31 mayıs 1946 da bitmek üzere beş malî sene zarfında yapılacaktır.

Merbut cetvel nizamî kredi haricindeki muvakkat İngiliz lirası kredisinin Osmanlı bankası komitesinin teklifine nazaran derpiş edilen istimal tarzını göstermektedir.

Evvelce şifâhen arzettiğim veçhile 5 haziran 1933 tarihli müzeyyel mukavelenin 2 neî maddesi mucibince, işbu mukaveleye tevfikân açılan muvakkat kredinin 31 mayıs 1941 tarihinde tamamen iade edilmiş bulunması lâzımgeldiği gibi Osmanlı bankası banknotları hakkında esas mukavelenin 3 neü maddesile tesis olunan rejime Hükûmet aynı üçüncü madde mucibince 31 ilk kânun 1941

tarihinden itibaren her an nihayet vermek hakkına maliktir.

Bu iki tarihin kararlaştırılması Osmanlı bankasına kendi banknotlarını tediyeye hususunda terettüb eden mecburiyetin başlaması Hazinesinin nizamî kredi haricindeki muvakkat krediyi tamamen iade etmiş bulunmasına mütevakkiif olduğunu ve banka banknotları için yapılacak tediyatın başlayacağı tarih muvakkat İngiliz lirası kredisinin iadeten tesviyesi için tediyeye edilecek son taksitin vadesinden 7 ay sonraya isabet ettiğini göstermeğe kâfidir.

Şu hale göre nizamî kredi haricindeki muvakkat İngiliz lirası kredisine aid şeraitin tadili hususundaki teklif dairesinde müzeyyel mukavelelerin 2 nci maddesinde yapılacak değişiklik, mantıkan, esas mukavelelerin 3 ncu maddesinin ikinci fıkrasının da aynı maddenin birinci fıkrasıyla tayin olunan rejime Hükümetin nihayet vermek hakkına malik olacağı zaman 31 ilk kânun 1946 tarihinden itibaren başlamak üzere tayin edilmek suretile - tadilini icab ettirmektedir.

İşbu maruzatın hakkında Hükümetçe itihaz bu yurulacak kararın bankamıza tebliği ile beraber 5 Haziran 1933 tarihli mukavelelerde yapılması derpiş edilen ve binnetice 10 Haziran 1933 tarihli ve 2292 numaralı kanun hükümlerinin değişmesini icab ettirecek olan tadilâtın işbu kanuna tezyil edilerek kanuniyet kesbetmesinin ne suretle temin buyurulacağına da bildirilmesini ricaaya icetisar eylerim.

Bu eihat temin buyurulduktan sonra, Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasının 22 Ağustos 1933 tarihli mektubile vaki olan taahhüdünün yeni itilâfımızla tayin edilecek şartlar hakkında da meri ve muteber olacağını teyid etmesi için keyfiyetin mezkûr bankaya tebliğ buyurulacağı tabiidir.

Derin saygılarımla.

Muvakkat İngiliz lirası kredisinin istimal tarzını gösteren plân

		Kreditinin azamî haddi		
		5 Haziran 1933 tarihli müzeyyel mukavele mucibince	Bu kere vaki olan teklif mucibince	Hazine için tahakkuk eden mevcut kredi miktarı
31 - V - 1938	tarihinde	750 000	1 250 000	500 000
31 - V - 1939	»	500 000	1 250 000	750 000
31 - V - 1940	»	250 000	1 250 000	1 000 000
31 - V - 1941	»	Sıfır	1 250 000	1 250 000
31 - V - 1942			1 000 000	1 000 000
31 - V - 1943			750 000	750 000
31 - V - 1944			500 000	500 000
31 - V - 1945			250 000	250 000
31 - V - 1946			Sıfır	

Osmanlı bankası umum müdürlüğüne

24 şubat 1938 tarihli ve 331 numaralı mektubunuz cevabıdır:

Muhterem müesseseniz imtiyaz müddetinin terdidî hakkındaki 5 Haziran 1933 tarihli mukavelenameye müzeyyel mukavelename mucibince küşad edilmiş olan Türk lirası karşılıklı 1 250 000 İngiliz liralık muvakkat kredinin işleme şeraiti hakkında tadilen tesbit olunan esaslar muvafık görülmüştür.

Bu kredinin tamamen iadesi tarihi 31 Mayıs 1946 olduğuna nazaran esas mukavelenamenin üçüncü maddesindeki Banka banknotları hakkında tayin olunan rejime Hükümetin nihayet vermek hakkının da 31 kânunıevvel 1946 tarihinden itibaren başlamak üzere tayini hususundaki talebiniz de tensib edilmiş ve tadilâtın bir kanunla teyid ve tasdiki için icabına tevessül olunmuştur.

Muamelenin ikmalinden sonra Merkez banka ana, 22 ağustos 1933 tarihli mektubla vaki taahhüdünün yeni itilâf hakkında da meri ve muteber olacağını Bankanıza teyid etmesi ayrıca tebliğ olacaktır.

Bilvesile teyidi hürmet olunur.

Maliye vekili

<i>Cümhuriyet Reisiğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	21 - III - 1938 ve 1/864
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisiğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	21 - III - 1938 ve 1/180
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 23 30,58,71,71,72,81:84